

Różyczka – czy to groźna choroba?

Różyczka jest łagodną chorobą wieku dziecięcego, jednak zakażenie wirusem różyczki kobiety w okresie ciąży może prowadzić do poronienia, przedwczesnego porodu lub wad wrodzonych

Różyczka jest chorobą wirusową i występuje tylko u ludzi. U dzieci najczęściej przebiega łagodnie, ciężiej u dorosłych. Szczepionka jest od 2004 roku w Programie Szczepień Ochronnych jako szczepienie obowiązkowe dzieci szczepionką MMR przeciw odrze, śwince i różyczce. Szczepionka zapewnia niemal 100% ochronę przed różyczką. Dzięki szczepieniom drastycznie zredukowano częstość występowania różyczki.

W ostatnich latach wystąpiła epidemia, kiedy chorowali głównie młodzi mężczyźni, którzy nie byli zaszczepieni w dzieciństwie. Kraje, które wprowadziły szczepienia w latach 70 dwudziestego wieku, wyeliminowały tę chorobę prawie całkowicie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) globalnym programie eliminacji odry i różyczki.

Zachorowanie na różyczkę kobiety w ciąży, zwłaszcza w pierwszych 16 tygodniach, może prowadzić do:

- poronienia
- zgonu płodu
- przedwczesnego porodu
- rozwoju wad wrodzonych dziecka.

Różyczka jest wirusową chorobą zakaźną, która może się przenosić tylko między ludźmi:

- drogą kropelkową
- przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzieliną z gardła, krwią, moczem, kałem.

Objawy

Różyczka rozwija się przez około 2-3 tygodnie od zakażenia. Dochodzi do:

- powiększenia węzłów chłonnych – za uszami, w tylnej części szyi, karku i na potylicy
- pogorszenia samopoczucia
- wysypki – pojawia się dobie po powiększeniu węzłów chłonnych, najpierw na twarzy i szyi, potem na tułowiu, kończynach, znika po ok. 3 dniach
- zapalenia gardła, kaszlu, kataru
- zapalenia spojówek.

Czasami występują:

- gorączka.
- zapalenia stawów – dłoni, kolan.

U około 20-50% chorych nie ma objawów choroby. Chory człowiek zakaża przez 7 dni przed pojawieniem się wysypki i 5-8 dni po jej ustąpieniu.

Do możliwych, rzadko występujących powikłań należą:

- zapalenie mózgu
- zapalenie jąder
- obrzęk stawów
- małopłytkowość.

Różyczka jest groźna dla dziecka w łonie matki

Oporność na różyczkę daje przebycie choroby lub szczepienie. Nie zawsze możesz mieć pewność na 100 procent, czy przebyłaś chorobę w dzieciństwie. Jeśli nieuodporniona kobieta zarazi się chorobą w pierwszym trymestrze ciąży, dziecko może urodzić się z zespołem różyczki wrodzonej. Wiąże się to z tzw. „triadą różyczkową Gregga”, czyli wadami:

- serca i zaburzenia krążenia

- wzroku – zaćma, jaskra, uszkodzenia siatkówki, niedorozwój gałki ocznej
- słuchu, np. głuchota spowodowana uszkodzeniem nerwu słuchowego – mogą rozwijać się do 4. roku życia.

Ponadto dziecko matki zarażonej w ciąży różyczką może mieć wady rozwojowe, jak:

- uszkodzenia ośrodka mowy – problemy z rozwojem mowy
- upośledzenie rozwoju umysłowego, zaburzenia neurologiczne
- deformacje i ubytki kości
- powiększenie wątroby i śledziona
- małopłytkowość
- zaburzenia funkcjonowania gruczołów dokrewnych (w tym cukrzyca)
- niska waga urodzeniowa
- wewnątrzmaciczne upośledzenie wzrastania płodu
- niedorozwój kości szczęki.

Jak sprawdzić swoją odporność na różyczkę

Nie zawsze możesz mieć pewność zarówno o szczepieniu w dzieciństwie, jak i o przebyciu choroby. Dorosłe osoby mogą sprawdzić, czy były zaszczepione w dokumentacji medycznej:

- książeczce zdrowia dziecka
- karcie uodpornienia w punkcie szczepień.

Lekarz może skierować Cię na badanie krwi w kierunku obecności przeciwciał przeciw różyczce (Rubella virus), jeśli uzna to za konieczne. Możesz zrobić to badanie również odpłatnie, bez skierowania.

Szczepienie chroni przed zachorowaniem

Nie jesteś pewna, czy chorowałaś na różyczkę albo masz stwierdzony brak przeciwciał – zaszczep się przed planowaną ciążą. Nie ma innego sposobu na uchronienie dziecka w łonie matki przed zakażeniem. Szczepienie z wysoką skutecznością zapobiega różyczce.

Kobieta po szczepieniu żywą szczepionką (np. przeciw odrze, śwince i różyczce lub ospie wietrznej) nie powinna zachodzić w ciążę przez co najmniej 1 miesiąc. Nie zaleca się tych szczepień w czasie ciąży.

Dzieci mają zapewnioną bezpłatną szczepionkę MMR (szczepionka skojarzona przeciw odrze, śwince i różyczce, „żywa” – zawiera osłabione wirusy). Podawana jest w dwóch dawkach:

- podstawowej w 13-15 miesiącu życia
- uzupełniającej w 6 roku życia.

Zaleca się szczepienia odpłatne:

- osobom nieszczepionym przeciw odrze, śwince i różyczce w ramach szczepień obowiązkowych – 2 dawki w odstępie co najmniej 4 tygodni
- młodym kobietom i młodym mężczyznom, zwłaszcza pracującym w środowiskach dziecięcych (przedszkola, szkoły, szpitale, przychodnie) – dla zapobiegania zakażeniu w ciąży i różyczce wrodzonej u ich potomstwa. Dotyczy to osób nieszczepionych w ramach szczepień obowiązkowych w dzieciństwie.

Przeciwwskazaniami do szczepienia są:

- uczulenie na którykolwiek składnik szczepionki
- ciężka reakcja alergiczna, która wystąpiła po wcześniejszym podaniu szczepionki,
- ciąża
- ciężkie wrodzone i nabyte niedobory odporności
- choroby nowotworowe
- leczenie obniżające odporność
- transplantacje narządów
- przeszczepienia szpiku.

Niepożądane odczyny poszczepienne

Po szczepieniu mogą wystąpić:

- odczyny miejscowe – ból w miejscu podania, zaczerwienienie lub obrzęk.

Czasami pojawiają się również:

- u dzieci – łagodne powiększenie węzłów chłonnych, podwyższona temperatura i wysypka
- u dorosłych dodatkowo – bóle stawów.

Przeczytaj także

Dlaczego trzeba się szczepić przeciw śwince

Świnka to choroba zakaźna, która może mieć poważne powikłania. Szczepienie przeciw śwince dla dzieci jest obowiązkowe (bezpłatne)

Krztusiec – dlaczego jest groźny

Krztusiec jest ostrą zakaźną chorobą układu oddechowego. Przechorowanie krztuśca ani szczepienia wykonane w dzieciństwie i wieku nastoletnim nie uodparniają na całe życie. Dlatego trzeba powtarzać dawki przypominające szczepionki nawet w wieku dorosłym

Czy w czasie ciąży można się szczepić?

Jeśli planujesz ciążę lub już oczekujesz dziecka, sprawdź status swoich szczepień. Dowiedz się, jakie szczepionki możesz przyjąć dla bezpieczeństwa Twojego i dziecka